

PROJEKAT „OBSERVE“

Jačanje saradnje između balkanskih zemalja na polju posmatranja Zemlje od izuzetne je važnosti za razvoj i održivost u regiji. Projekat OBSERVE, koji finansira Evropska unija, ima ključnu ulogu u ostvarenju ove koordinacione aktivnosti.

Konzorcijum projekta čini 15 institucija iz 13 različitih zemalja, od kojih 8 pripadaju području Balkana, 10 je univerziteta ili istraživačkih organizacija i 5 je iz oblasti privatnog sektora.

Slika 1: Logo projekta

Učesnici u projektu su:

- Aristotle University of Thessaloniki, Greece
- Institute of Geodesy and Photogrammetry - ETH Zurich, Switzerland
- University of Ljubljana, Slovenia
- GeoImaging Ltd, Cyprus
- Infometria Ltd, Greece
- Istanbul Technical University, Turkey
- University of Haifa, Israel
- University of Belgrade, Serbia
- The University of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, Bulgaria
- Polytechnic University of Tirana, Albania
- University of Sarajevo, Bosnia and Herzegovina
- GEOSAT Ltd, Croatia
- The Remote Sensing Technology Institute – German Aerospace Center, Germany
- GISDATA Ltd, Serbia
- Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, FYROM

Aristotle University of Thessaloniki
Greece (AUTH)
University of Ljubljana

University of Ljubljana
Slovenia (UL)

Infometria Ltd
Greece (INF)

University of Haifa
Israel (HU)

Polytechnic University of Tirana
Albania (UPT)

University of Sarajevo
Bosnia-Herzegovina (UNSA)

German Aerospace Centre - DLR
Germany (DLR)

Ss. Cyril and Methodius University in Skopje
FYROM (SCMU)

Eidgenössische Technische Hochschule Zürich
Swiss Federal Institute of Technology Zurich

ETH Zurich
Switzerland (ETHZ)

GeoImaging Ltd
Cyprus (CY)

Istanbul Technical University
Turkey (ITU)

University of Belgrade

University of Belgrade
Serbia (FTTE)

University of Architecture, Civil Engineering
and Geodesy
Bulgaria (UACEG)

GeoSat Ltd
Croatia (GSAT)

GisData Ltd
Serbia (GDATA)

Slika 2: Učesnici u projektu

Više detalja o projektu može se pronaći na internetskoj stranici:
<http://www.observe-fp7.eu/>

Slika 3: Izgled internetske stranice projekta OBSERVE

KONCEPCIJA PROJEKTA

Balkanske države nemaju jasan i trajan pristup prema izazovu primjene aplikacija za sveobuhvatno posmatranje Zemlje (engl. kratica: EO) u pogledu praćenja i upravljanja okolišem.

Potrebno je spomenuti da balkanske zemlje, sa izuzetkom Grčke i Rumunije, nisu članice ESA-e (engl. European Space Agency). Osim toga, Albanija, Srbija, Bugarska, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija (FYROM), Crna Gora, te Bosna i Hercegovina također nisu članice GEO (engl. Group on Earth Observations).

Nedostaci u primjeni EO aplikacija i njihovom korištenju pri donošenju odluka o okolišu, očituju se u ograničenoj sinergiji između nacionalnih i regionalnih institucija, nedjelotvornim tehnološkim sredstvima i neredovitim bilježenju sudjelovanja u međunarodnim organizacijama i komisijama.

S druge strane, sve veća važnost zajedničkog pristupa učinkovitoj praksi posmatranja okoliša, u korist društvene povezanosti u široj balkanskoj regiji, zahtijeva neposrednu akciju postavljajući kao strateške tačke izgradnju regionalnih institucionalnih kapaciteta i širenje transfera tehnologije.

Cilj OBSERVE projekta je prikupljanje i kompilacija svih potrebnih informacija za dostavu cjelovitih analiza o trenutnom stanju EO aktivnosti i mreže na području Balkana s obzirom na posmatranje okoliša, demonstriranjem moguće koristi od punog korištenja razvojne strategije o integrisanim kapacitetima i mogućnosti stvaranja odgovarajuće stalne EO zajednice u široj regiji. Krajnji cilj OBSERVE projekta je podizanje svijesti i uspostavljanje čvrstih veza među regionalnim tijelima koja odlučuju o važnosti uzajamne i pojačane EO aplikacione mreže u odnosu na praćenje okoliša u skladu sa načelima GEO.

Dodatni ključni cilj je da se osigura usmjerena i snažna strategija širenja u balkanskoj regiji. To uključuje EO i donosiocce odluka o okolišu, kao i donosiocce odluka na nacionalnom i regionalnom nivou, međunarodnu istraživačku zajednicu, lokalne učesnike (korisnike), medije i ostale važne “multiplikatore”.

Sa ciljem promovisanja projekta objavljeni su brojni promotivni materijali, među kojima treba izdvojiti biltene projekta, letke i postere.

Slika 4: Biltene projekta

DOPRINOS SKUPINI GEO

Albanija, Srbija, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija (FYROM), Crna Gora i Bosna i Hercegovina nisu članice GEO, te će zbog toga svaka koordinacija i aktivnost razvoja kapaciteta pokrenuta u tim zemljama, usmjerena na aktivno uključivanje vladinih zvaničnika na nacionalnom nivou, donosioca odluka i lokalnih institucija, posljedično dovesti do unutrašnjih dinamičkih procesa u prilog sudjelovanju u GEO.

POTREBA ZA KOORDINACIJOM

Balkanske zemlje, sa izuzetkom Grčke i Rumunije, nisu članice ESA. Zbog toga se prostorno usmjerene aktivnosti, uključujući posmatranje Zemlje i srodne programe, koordiniraju samo na nacionalnom nivou.

GMES (engl. Global Monitoring for Environment and Security) je glavni zajednički EC i ESA prostorni program, te je nametnuo potrebu za saradnjom.

Slika 5: Učesnici sastanka konzorcijuma u Ljubljani, 16.06.2011.

STRATEŠKI CILJEVI OBSERVE-A

- Izrada baze prostornih podataka i Web-popisa u cilju jačanja novih sinergija u EO rješenjima u korist našeg okoliša;
- Podizanje svijesti za potrebom usklađivanja politika i prakse u području EO aplikacija u cilju odgovora na izazove koji su opisani u GEO područjima od zajedničke koristi;
- Stvaranje djelotvornog mehanizma za bilježenje, praćenje i uticajnu politiku u EO;
- Poticanje iskorištavanja i razvoja EO aktivnosti i osiguranje koordinacije takvih aktivnosti za unapređenje upravljanja prirodnim resursima;
- Promovisanje ideje o stalnim institucionalnim vezama i uzajamnoj saradnji među balkanskim državama na području EO za upravljanje okolišem;
- Osiguravanje slobodnog pristupa balkanskim državama svim prednostima koje pružaju EO tehnike;
- Razvijanje i provođenje strategije podizanja svijesti kako bi vlade balkanskih zemalja osigurale sredstva u nacionalnom budžetu za geoinformacije;
- Promovisanje saradnje među balkanskim državama u području obrazovanja i razmjene osoblja i iskustava u svim aspektima/gledištima EO;
- Institucionalizovanje postojeće zajednice i odgovarajućih učesnika u cilju podsticanja stručnosti u razvoju EO aplikacija i svijesti o novim aplikacijama;
- Poboljšanje dostupnosti podataka, pristupa i raspodjele;
- Poboljšanje pristupa regionalnim i međunarodnim EO zajednicama;
- Unapređenje infrastrukture i vještine pristupa podacima, analizama i raspodjeli, uključujući IT, razvoj opreme i programa;
- Jačanje regionalne saradnje između postojećih institucionalnih struktura;
- Provođenje praćenja i procjene EO programa i aplikacija;
- Provođenje daljnje procjene EO poslovnih modela održivosti, te uložiti drugih regionalnih institucija i udruženja;
- Širenje, povećavanje i međusobno spajanje podataka i informatičkih portala;
- Razvoj ili povećanje EO kapaciteta i nastavnih planova na univerzitetima i drugim institucijama na Balkanu.

Project concept

Theme: ENV. 2010.4.1.4-1
Identification and networking of EO activities in the Balkan area

Full title: "Strengthening and development of Earth Observation activities for the environment in the Balkan area"

Acronym: OBSERVE

Duration: from 1 January 2010 to 30 October 2012 (24 months)

Total Funding: 999,465 €

Funding scheme: Coordination and support action

Grant agreement no: 265282

OBSERVE has the vision of establishing a new Balkan EO community of multilevel stakeholders that will make use of state of the art technological developments, products and knowhow from the existing European EO community and industry.

OBSERVE Consortium

For queries or suggestions:
 Prof. Petros Patias (OBSERVE Project Coordinator)
 School of Rural & Surveying Engineering
 Aristotle University of Thessaloniki,
 541 24 Thessaloniki, Greece
 LAND LINE: +30 2310 99 6116; FAX: +30 2310 99 6128
 EMAIL: patias@auth.gr; patias@uowm.gr

"Strengthening and development of Earth Observation activities for the environment in the Balkan area"

OBSERVE

The Observe project is partially funded by the EC.

<http://www.observe-fp7.eu/>

Slika 5: Promotivni letak

Ovom prilikom treba naglasiti da najveća zasluga u smislu kreiranja i realizacije projekta OBSERVE pripada voditelju projekta profesoru Petrosu Patiasu i njegovom timu sa Univerziteta Aristotel iz Soluna u Grčkoj (engl. Aristotle University of Thessaloniki). Profesor Petros Patias uspio je u nastojanjima da okupi 15 učesnika na projektu, koji dolaze iz 13 različitih zemalja, i u tome da svi participiraju sa velikim zadovoljstvom na naučno-istraživačkom projektu izuzetno velikog značaja i obima, što je prepoznato i od strane Evropske unije.

*Admir Mulahusić
Nedim Tuno*